

Sygn. akt III KO 111/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

w sprawie **D. S.**

oskarżonego z art. 207 § 1 k.k., art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 grudnia 2015 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w Augustowie zamieszczonego w postanowieniu z dnia 7 października 2015 r., sygn. akt II K 351/15

w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości na podstawie art. 37 k.p.k.

### **p o s t a n o w i ł**

**wniosku Sądu Rejonowego w Augustowie nie uwzględnić.**

### UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Augustowie, wskazanym postanowieniem, na podstawie art. 37 k.p.k., wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania sprawy oskarżonego D.S. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu podkreślił, że chociaż jest Sądem, który uzyskał właściwość z delegacji - w trybie art. 36 k.p.k., to obecnie ujawniły się nowe, istotne okoliczności dotyczące stanu zdrowia oskarżonego mające wpływ na duże ograniczenia jego funkcji ruchowej, w znacznym stopniu utrudniające poruszanie się na dalsze odległości środkami lokomocji własnej, czy publicznej, które uniemożliwiają rozpoznanie tej sprawy w rozsądnym terminie w Sądzie Rejonowym w Augustowie. Na poparcie tego twierdzenia wskazał, że D.S. ma orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy do 30 listopada 2019 r. w związku ze stanem narządu ruchu.

W tej sytuacji Sąd Rejonowy uznał, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga przekazania tej sprawy do Sądu Rejonowego w Toruniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Rejonowego w Augustowie nie zasługuje na uwzględnienie.

Akt oskarżenia w sprawie niniejszej wpłynął pierwotnie do Sądu Rejonowego w Toruniu w dniu 3 lutego 2015 r. (k. 1156, t. VI).

Na posiedzeniu w dniu 11 marca 2015 r. zapadło postanowienie, którym Sąd ten zwrócił się do Sądu Okręgowego w Toruniu o przekazanie sprawy oskarżonego Sądowi Rejonowemu w Augustowie (k. 1189, t. VI). Uzasadnił ten wniosek faktem, że większość osób podlegających wezwaniu na rozprawę w niniejszej sprawie zamieszkuje w Augustowie, gdzie znajduje się ponadto aktualne miejsce zamieszkania oskarżycielki posiłkowej. Postanowieniem z dnia 24 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Toruniu przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Augustowie, uznając, że względy ekonomiki procesowej przemawiają w sposób jednoznaczny za takim rozwiązaniem (k.1193, t. VI).

Po przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu w Augustowie podjęto czynności mające na celu jej rozpoznanie. Zarządzeniem z dnia 10 sierpnia 2015 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 7 października 2015 r., na którą wezwano oskarżonego oraz świadków. Dzień przed wyznaczonym terminem rozprawy oskarżony nadesłał pismo wraz z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Toruniu. Do wniosku oskarżony załączył dokumentację medyczną, w tym orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, z którego wynika, że oskarżony, po przebytej chorobie Perthesa, ma stwierdzone zmiany zniekształcająco – zwyrodnieniowe obydwu stawów biodrowych, z dużym upośledzeniem funkcji ruchowej i podporowej kończyn (k. 1267, t. VII). W związku z powyższym oskarżony został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy do dnia 30 listopada 2019 r. (k. 1266, t. VII).

Przechodząc do oceny merytorycznej wniosku i okoliczności mu towarzyszących, przypomnieć należy, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. jest możliwe tylko w wyjątkowych wypadkach. Ze względu na wyjątkowy charakter przepisu, musi on być stosowany bardzo rygorystycznie, czemu Sąd Najwyższy dawał wyraz w licznych orzeczeniach (por. postanowienie SN z dnia 14 grudnia 2004 r., IV KO 63/04, niepubl., postanowienie SN z dnia 17 września 2004 r., IV KO 34/04,

niepubl., postanowienie SN z dnia 13 lipca 2004 r., II KO 26/04, niepubl., postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2004 r., II KO 78/03, LEX nr 83749, postanowienie SN z dnia 6 maja 2003 r., III KO 16/03, LEX nr 78393, postanowienie z dnia 26 kwietnia 2001 r., IV KO 14/01, niepubl., postanowienie SN z dnia 17 maja 2001 r., IV KO 21/01, OSNKW z. 7 – 8, poz. 58; postanowienie SN z dnia 13 lipca 1995 r., III KO 34/95, OSNKW z. 9 – 10, poz. 68, podobnie w: J. Gajewski, S. Steinborn, Komentarz do art. 37 Kodeksu postępowania karnego, Lex 2015).

Prawdą jest, że dobro wymiaru sprawiedliwości, będące podstawą przekazania sprawy w trybie określonym w art. 37 k.p.k., obejmuje konieczność oceny realnej możliwości rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki, w kontekście planowanych czynności procesowych i właściwości oraz warunków osobistych uczestników procesu, w tym osób pokrzywdzonych, jak i oskarżonego. Nie można również tracić z pola widzenia, że w takim przypadku muszą istnieć poważne przeszkody pozwalające uznać, że osądzenie sprawy przez konkretny sąd uniemożliwi zapewnienie należytej ochrony interesów procesowych stron, tym bardziej, gdy na szali stawia się konieczność szybkiego i sprawnego osądzenia sprawy.

Odnosząc te uwagi do realiów sprawy niniejszej należy stwierdzić brak jednoznacznych dowodów, do uznania, że szczególne okoliczności natury zdrowotnej leżące po stronie oskarżonego uniemożliwiają mu uczestnictwo w czynnościach procesowych Sądu Rejonowego w Augustowie. Sam fakt, że jest on rencistą z powodu schorzenia narządu ruchu, nie wyklucza jeszcze możliwości jego stawiennictwa na rozprawie. Warto zauważyć, że oprócz orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 3 listopada 2014 r., które nie wskazuje aby oskarżony był pozbawiony możliwości poruszania się (k.1267), pozostałe dokumenty medyczne nadesłane przez D. S. pochodzą z 2004 r. (K.1264, 1265, 1267). Wprawdzie wskazują one na ograniczenia chorobowe organów ruchu oskarżonego, ale po dacie wydania tych dokumentów, sam oskarżony w piśmie z dnia 26 lutego 2015 r. skierowanym do Sądu Rejonowego w Toruniu ujawnił, że był w stanie odbywać intensywne i odległe w stosunku do jego miejsca zamieszkania podróże pociągiem do Wrocławia - w listopadzie 2011 r. (k.1166).

Niezależnie od tego Sąd wydaje się nie dostrzegać, że z dniem 1 lipca 2015 r., wobec nowej treści art. 374 § 1 k.p.k. (znowelizowanego przez art. 1 pkt 120 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2013 r. poz. 1247), obecność oskarżonego na rozprawie głównej przestała być obowiązkowa (poza wyjątkami wskazanymi w art. 374 § 1 i 1a k.p.k.). Uczestniczenie w rozprawach jest zatem obecnie prawem, a nie obowiązkiem oskarżonego. W konsekwencji Sąd powinien przede wszystkim podjąć decyzję czy obecność oskarżonego na rozprawie jest obowiązkowa, a jeżeli tak to w jakim wymiarze czasowym, a dopiero po rozstrzygnięciu tej kwestii analizować czy oskarżony może uczestniczyć w rozprawie, przy czym ustalenia w tym zakresie powinny być dokonane w oparciu o aktualne dokumenty medyczne, które będą odnosiły się do możliwości stawiennictwa oskarżonego na rozprawie, a nie wskazywały na przeszkody w wykonywaniu pracy zarobkowej.

Warto jeszcze raz podkreślić, że akt oskarżenia w tej sprawie wpłynął w lutym 2015 r. i od tego czasu główny wysiłek sądów orzekających w tej sprawie skierowany jest na jej przekazanie do innego sądu, a nie doprowadzenie do finalnego rozstrzygnięcia. Dlatego w obecnym stanie sprawy dobro wymiaru sprawiedliwości sprzeciwia się ponownego przekazaniu sprawy D.S. do Sądu Rejonowego w Toruniu, bowiem jego uwzględnienie może prowadzić do dalszej przewlekłości w rozpoznaniu tej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.